

Stanovisko společnosti POWER EXCHANGE CENTRAL EUROPE, a.s.

k aplikaci blokační lhůty podle § 246 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek,
v případě dodávek kupovaných na komoditních burzách

Podle § 64 písm. c) zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZZVZ“) lze použít jednací řízení bez uveřejnění pro zadání veřejné zakázky na dodávky kupované na komoditních burzách.

Této výjimky využívá v současnosti značné množství veřejných zadavatelů, včetně např. velkých měst nebo ministerstev a dalších orgánů veřejné správy.

Na základě § 246 odst. 1 písm. a) ZZVZ platí, že zadavatel nesmí uzavřít smlouvu s dodavatelem před uplynutím lhůty pro podání námitek proti rozhodnutí o výběru dodavatele (dále jen „blokační lhůta“). Tato lhůta činí 15 dnů ode dne, kdy se o rozhodnutí dodavatel dozvěděl. V případě podání námitek se blokační lhůta prodlužuje do doby doručení rozhodnutí o námitkách stěžovateli, v případě odmítnutí podaných námitek do doby uplynutí lhůty pro podání návrhu na přezkoumání úkonu zadavatele k ÚOHS a v případě, že stěžovatel po odmítnutí námitek podá návrh na zahájení řízení o přezkoumání úkonů zadavatele, o dalších 60 dnů od okamžiku zahájení správního řízení před ÚOHS.

V souvislosti s nabytím účinnosti ZZVZ zaznamenala PXE pochybnosti, zda se ustanovení blokační lhůty má či nemá aplikovat též při nákupu na komoditní burze, tj. při zadání zakázky formou jednacího řízení bez uveřejnění (JŘBU) s použitím výjimky dle § 64 písm. c) ZZVZ.

Výsledkem právního posouzení této otázky, které si PXE zadala u externího právního poradce, je stanovisko, že **blokační lhůta se na zakázky zadané s použitím výjimky dle § 64 písm. c) ZZVZ (nákup na komoditní burze) nevztahuje.**

Stanovisko vychází z následujících závěrů:

- základním principem burzovních obchodů na všech burzách, ať už jde o regulovaný trh podle zák. č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu nebo komoditní burzu podle zák. č. 229/1992 Sb., o komoditních burzách (dále též „ZKB“), je, že smluvní vztah vzniká již uzavřením burzovního obchodu,
- burzovní obchod je uzavřen v okamžiku střetu poptávky s nejnižší nabídkou, v případě aukčního obchodování s použitím elektronických systémů, je tímto okamžikem strojové ukončení elektronické aukce, v níž se smluvní stranou burzovního obchodu stává dodavatel, který předložil nejnižší nabídku,
- § 64 písm. c) ZZVZ výslovně předpokládá možnost realizace zakázky na komoditní burze dle ZKB a na ZKB se v poznámce pod čarou výslovně odkazuje,
- realizace zakázky na komoditní burze a blokování uzavření smlouvy nejsou slučitelné,
- je pravdou, že ZZVZ neobsahuje výslovnou výjimku z blokační lhůty, a to ani obecně pro jednací řízení bez uveřejnění, ani specificky pro nákup na komoditní burze,
- nicméně současně platí zásada, že zákonodárce nikdy nic nestanovuje zbytečně, tedy pokud upravuje možnost zadat zakázku formou nákupu na komoditní burze, tak není možné přijmout absurdní výklad právního předpisu, který realizaci veřejné zakázky na komoditní burze vyloučí,

- obdobně je možno argumentovat ustanovením § 2 odst. 2 zák. č. 89/2019 Sb., občanský zákoník, podle kterého se nikdo nesmí dovolávat slov právního předpisu proti jeho smyslu, smyslem ZZVZ je zcela jistě nákup na komoditní burze umožnit,
- ve vztahu k ZZVZ je ZKB speciálním právním předpisem, který je nutno aplikovat přednostně pro případ JŘBU s využitím výjimky dle § 64 písm. c) ZZVZ, obchodování na komoditní burze se řídí především ZKB, statutem a burzovními pravidly a použití blokační lhůty je na burze z povahy věci vyloučeno,
- na burze nedochází k hodnocení nabídek a vítězný uchazeč není vybírán na základě rozhodnutí zadavatele, rozhodnutí o výběru dodavatele zadavatel nevydává,
- nevydává-li zadavatel rozhodnutí o výběru dodavatele, odpadá možnost podat námitky.

Shodné stanovisko zastává i Ministerstvo pro místní rozvoj, v jehož gesci veřejné zakázky jsou (viz příloha). Stanovisko na str. 4 uvádí:

*„Specifika nákupu dodávek na komoditní burze spolu s návazností na přímou podřízenost průběhu uzavírání burzovních obchodů zákonu č. 229/1992 Sb., o komoditních burzách(1) způsobují, že zadavatel takové úkony aplikuje v odpovídající míře a rozsahu. V praxi to např. znamená, že s ohledem na charakter průběhu nákupu komodit (aukční způsob nákupu v elektronické podobě) probíhá komunikace v elektronické podobě (podle § 211 odst. 3). Při nákupu dodávek na komoditní burze je rozhodnuto o dodavateli okamžikem uzavření burzovního obchodu (na základě předem daných pravidel podle zákona č. 229/1992 Sb., o komoditních burzách), zadavatel tedy neodesílá oznámení o výběru dodavatele všem účastníkům výběrového řízení. V písemné zprávě uvede jako údaj podle § 217 odst. 2 písm. c) počet dodavatelů pořizované komodity registrovaných na komoditní burze. **Blokační lhůta pro zákaz uzavření smlouvy s dodavatelem** ani hodnocení nabídek prováděné hodnotící komisí u zakázek s hodnotou vyšší než 300 mil. Kč (§ 42) **se neaplikuje, protože smluvní vztah vznikl již okamžikem uzavření burzovního obchodu.**“*

Stanovisko je dostupné také zde: <http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Metodiky-stanoviska/Metodiky-k-zakonu-c-134-2016-Sb-,-o-zadavani-verejnych-zakazek/Metodiky-specialni-k-zadavacim-rizenim/Odborne-metodiky>.

ZÁVĚR:

Blokační lhůta podle § 246 odst. 1 písm. a) ZZVZ se na zakázky zadané v jednacím řízení bez uveřejnění s použitím výjimky dle § 64 písm. c) ZZVZ (tj. nákup na komoditní burze) nevztahuje.